

Bespreking Concept-rapport “Meerjarenprogramma (MJP) Aardbevingsbestendig en Kansrijk Groningen (AKG) 2016 – 2020 van de Nationaal Coördinator Groningen (NCG), de heer H. Alders op 19 november 2015.

Voorzitter.

De heer Alders werd medio dit jaar (2015) door het kabinet aangezocht en benoemd tot Nationaal Coördinator Groningen. Hij, Alders, moet een eind maken aan de jarenlang slepende aardbevingsellende als gevolg van de aardgaswinning die de veiligheid van tienduizenden inwoners in onze provincie bedreigt. Dat het aspect ‘veiligheid’ bij het winnen van gas voor onze inwoners in het geding is, werd al langere tijd geroepen maar pas in april gaf de regering dit echt toe. De excuses van de minister en de NAM kregen we er gratis bij.

Weliswaar nam de minister in zijn recente gasbesluit van juni jl. wel enig gas terug maar niet zoveel als deskundigen wenselijk of zelfs noodzakelijk achtten en dus moest de Raad van State zich hierover gisteren uitspreken. Die floot de minister hard terug. Ten onrechte heeft de minister de risico’s van aardbevingen te laag ingeschat en daarmee deed hij naar het oordeel van de hoogste rechter tekort aan de zorgplicht voor de veiligheid van de Groningers.

Eerder kwam de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OvV) al tot de conclusie dat jarenlang **niet de veiligheid** van de Groningers maar **het belang van de gaswinning** voorop stond. Het is bijzonder triest voorzitter, dat de gedupeerden van de gaswinning ieder keer hun gelijk moeten bevechten en afdwingen bij onafhankelijke instanties als OvV en rechters. Met instemming lezen we vandaag het volgende commentaar in de krant en ik citeer, “dat het de hoogste tijd is dat het hardleerse kabinet nu eindelijk eens de bakens verzet en veiligheid van de eigen burgers weer op de eerste plaats zet”.

Die eerste stap daartoe lijkt door de heer Alders te zijn gezet, door in zijn concept-rapport “Meerjarenprogramma (MJP) Aardbevingsbestendig en Kansrijk Groningen (AKG) 2016 – 2020” te schrijven dat het belang van de inwoners centraal wordt gesteld. Dit belangrijke element geeft vertrouwen. Of het vertrouwen kan worden teruggewonnen zal nog moeten blijken. Het gaat natuurlijk niet om woorden maar om daden. En u kent het spreekwoord ook voorzitter, dat vertrouwen te voet komt en te paard gaat!

In het 274 pagina’s dikke conceptrapport wordt verder beschreven hoe groot en uiteenlopend de problemen zijn voor de inwoners in ons gebied; op welke manier de gevolgen van de aardbevingen in onze provincie moeten worden aangepakt. Daarnaast is er aandacht voor herstel, voor versterking en veiligheid van gebouwen. Komen aspecten als leefbaarheid en duurzaamheid aan bod evenals het versterken van de regionale economie en het behoud van de Groninger identiteit. Niet alle onderwerpen zijn even uitputtend beschreven.

Voorzitter, het aardbevingsdossier is zeer complex en de (financiële) belangen van betrokkenen (inwoners, NAM en Rijksoverheid) zijn zeer groot. Ondanks het feit dat de Rijksoverheid zegt om voor volgend jaar een bedrag van € 5 miljard vrij te willen maken voor lastenverlichting van haar burgers, is het allerm minst uit te sluiten dat Groningen later (als het geld op is) opnieuw wordt afgescheept in plaats van ruimhartig schadeloos gesteld. Het vraagt voordurende onze alertheid. Mijn fractie be kroop bij de voorbereiding en lezing van de stukken in dit verband een gevoel van onmacht. Snelheid van handelen is uiteraard prima. Daarom hebben wij waardering voor het snelle gereedkomen van het MJP-rapport, al op 4 november. Maar bij de bestudering van het MJP-rapport moeten ook weer nieuwe tussentijdse rapporten en zienswijzen van organisaties en instellingen en op dit specifieke terrein deskundige personen worden betrokken. Die brengen hun eigen, andere visie en conclusies voor ons voetlicht. Wie het in dezen bij het rechte eind heeft mag het wat ons betreft zeggen!

ChristenUnie

Maar voor het einde van dit jaar moet er wel besluitvorming plaatsvinden op de eindversie van het MJPrapport door de colleges van B&W, het college van Gedeputeerde Staten en de ministerraad waarna op 1 januari 2016 de uitvoering van start zal gaan. Daarom is het belangrijk voorzitter, dat er nu stappen worden gezet.

Voorzitter. Vanavond, iets meer dan twee weken na het verschijnen van het MJP, wordt onze gemeenteraad de gelegenheid geboden iets te vinden van het concept MJP-rapport. Gelijktijdig kan de raad reageren op de Zienswijze op het MJP van het cluster Bedum, Winsum en Ten Boer dat op 12 november verscheen. Aan dit laatste document ligt voor onze gemeente de Leefbaarheidsvisie Bedum ten grondslag waar we al kennis van hebben kunnen nemen.

Voorzitter. Kort samengevat over het MJP-rapport.

De ChristenUnie:

- heeft grote waardering voor al het voorbereidende werk dat in korte tijd is gerealiseerd;
- is blij dat de inwoners van het aardbevingsgebied en hun belangen nu *wél* centraal worden gesteld;
- ziet de uitvoering van het concept-MJP vooral als een goede eerste aanzet en de voorgenomen werkwijze 'van binnen naar buiten' als logisch.

Naast de zaken die u benoemd in de Zienswijze op het concept MJP voor het cluster Bedum, Winsum en Ten Boer zijn er ook nog zaken waar wij vanavond als ChristenUnie uw bijzondere aandacht voor vragen. De belangrijkste zijn:

1. dat hoewel Bedum niet in het directe kerngebied is gesitueerd we er van uitgaan, dat de projecten die we juist vanwege de aardbevingen zijn opgestart niet zullen stagneren. We denken in dit verband bijvoorbeeld aan de versterking van de Jarino-woningen, het dorp Onderdam als pilot en last but not least de transitie van onze scholen.
2. dat Bedum in de meest recente PGA contour kaarten buiten het kerngebied valt en eveneens buiten de daaromheen liggende contour. Doordat de PGA contour onder de 0.2 valt hoort Bedum niet meer bij het kerngebied. Wij twijfelen niet aan gedane metingen, maar gezien de grote hoeveelheid en ernst van de schadegevallen, lijkt het ons onbestaanbaar dat Bedum op de achtergrond raakt qua prioritering. Daarnaast benoemd de heer Alders, dat de regeling waardevermeerdering in de toekomst collectief gebruikt kan worden voor de verduurzaming binnen de 0.2 contour. Het lijkt ons geen recht doen om de lusten en lasten beter te verdelen, gezien de hoeveelheid last die de inwoners van Bedum hebben.
3. dat de ChristenUnie er voor pleit om uiteraard voor rekening NAM de beeldbepalende panden en straten in kaart te brengen zodat de karakteristieke identiteit van onze mooie dorpen op die manier behouden blijft. Bij de gebouwen bestaat de kans dat zij bij een enkelvoudige afweging ten aanzien van de kosten voor versterking of nieuwbouw afgezet tegen de economische waarde van het gebouw zouden kunnen verdwijnen. Wij nodigen u uit ons te dienen met een notitie hoe hier mee om te gaan.
4. dat de ChristenUnie van mening is dat coördinatie met betrekking tot de informatie gewenst is. Er heerst op dit punt nu wildgroei. Rapporten verschijnen op de meest onverwachte tijdstippen en schaden zo het vertrouwen van onze inwoners.
5. dat de ChristenUnie van mening is, dat er bij het bevoegde gezag kennis en informatie beschikbaar moet zijn van afgehandelde (en lopende) schadedossiers op adresniveau. Transparantie die vergelijkbaar is als op het gebied van bodeminformatie.
6. dat, wil de uitvoering van het MJP slagen dit niet zonder een goede tijdsplanning en een helder financieel plaatje mogelijk is. Die ontbreken nu nog. Voor alle duidelijkheid, de bekostiging van alle gedupeerden dient in de optiek van de ChristenUnie ruimhartig van de NAM/Rijksoverheid te komen.

ChristenUnie

Tot zover in eerste termijn.

Tweede termijn.

Voorzitter

De overheid is er om haar burgers en hun belangen te beschermen. Daar moeten de burgers op kunnen vertrouwen. Mede vanuit deze gedachte hebben we vanavond met de andere fracties in een motie oproepen tot een grotere rol van de overheid in het treffen van maatregelen die belangen van burgers ernstig raken of treffen in de persoonlijke levensfeer. Een oproep tot regie van de overheid in dit dossier. Die was er niet want die lag bij de NAM. Daar is met de komst van de Nationaal Coördinator Groningen gelukkig verandering in gekomen.

Voor het eerst is er zicht op de aanpak van de gevolgen van de gaswinning. Die aanpak zal zeer ingrijpend zijn en mag niet worden onderschat. Het is nu van belang daar in goed overleg met de mensen zelf uitvoering aan te geven want het gaat immers om hun thuis.

We vinden het van belang dat er een realistisch en vooral betrouwbaar beeld wordt geschetst van wat mensen mogen verwachten. Er is nu sprake van groot wantrouwen bij onze burgers. Daar is de NAM zelf debet aan. De sterk verschillende contourenkaarten en de grote verschillen tussen de onderzoeken over hoeveel huizen er nu precies versterkt moeten worden, het is maar moeilijk te geloven. In plaats van 170.000 gaat het volgens de laatste cijfers nu om nog 4.000 tot 10.000?

Voor de ChristenUnie staat als een paal boven water dat alle huizen die versterking nodig hebben, versterkt moeten worden. Geen bovengrens en geen gegoochel meer met aantallen. Daar zijn de mensen niet mee geholpen.

Er moet zo snel mogelijk op individueel niveau duidelijk worden wat er moet gebeuren. Daarbij mag het niet zo zijn dat diegene die het hardst roepen er in financieel opzicht het beste mee wegkomen zoals vaak het geval is.

Voorzitter. Wij stellen u voor om datgene wat de sprekers en raadsfracties vanavond aanvullend hebben ingebracht te overwegen en middels een brief als addendum op de Zienswijze mee te sturen, zodat het kan worden betrokken bij de eindversie van het MJP. Ik vraag de fracties dit voorstel te steunen.

Ik dank u.

ChristenUnie Bedum
J. Berghuis, fractievoorzitter

